

SPIS TREŚCI

Wstęp	19
-------------	----

CZĘŚĆ I PODSTAWOWE INSTYTUCJE OGÓLNEGO PRAWA PODATKOWEGO

ROZDZIAŁ I

ORDYNACJA PODATKOWA W SYSTEMIE POLSKIEGO PRAWA PODATKOWEGO

23

1. Ogólna charakterystyka Ordynacji podatkowej. 23
2. Zakres regulacji prawnej. 25

ROZDZIAŁ II

PODMIOTY STOSUNKÓW PODATKOWOPRAWNYCH

29

1. Uwagi ogólne
 2. Organy podatkowe.
 3. Podatnik
 4. Płatnik
 5. Inkasent
- 29 30 31 32 32

6. Osoby trzecie odpowiedzialne za podatki	33
7. Następcy prawni	34

ROZDZIAŁ III

OBOWIĄZEK PODATKOWY

I ZOBOWIĄZANIE PODATKOWE	37
---	-----------

1. Pojęcie obowiązku podatkowego	37
2. Pojęcie zobowiązania podatkowego	38
3. Powstawanie zobowiązań podatkowych	39
4. Przedawnienie obowiązku podatkowego	42

ROZDZIAŁ IV

TERMIN PŁATNOŚCI PODATKU

I SKUTKI JEGO NIEDOTRZYMANIA	45
---	-----------

1. Termin płatności podatku	45
2. Zaległość podatkowa	46
3. Odsetki za zwłokę	47
4. Odraczanie terminu płatności podatku i rozkładanie podatku na raty	50
5. Opłata prolongacyjna	54

ROZDZIAŁ V

ZAPŁATA PODATKU ORAZ INNE SPOSOBY

WYGASANIA ZOBOWIĄZAŃ PODATKOWYCH	55
---	-----------

1. Okoliczności powodujące wygasanie zobowiązań podatkowych	55
2. Sposoby zapłaty podatku	56
3. Zapłata pieniężna (bezgotówkowa oraz gotówkowa)	57
4. Pomocnicze i szczególne sposoby zapłaty	59
4.1. Zapłata znakami akcyzy	59
4.2. Zapłata papierami wartościowymi	59
5. Zaniechanie poboru podatków	60

6. Umorzenie zaległości podatkowej i odsetek za zwłokę	61
7. Przedawnienie zobowiązania podatkowego	64
8. Zwolnienie z obowiązku zapłaty podatku	67
9. Pobór podatku przez płatnika lub inkasenta	68
10. Potrącenie	68
11. Zaliczenie nadpłaty lub zwrotu podatku na poczet zaległości podatkowych lub bieżących zobowiązań podatkowych	70
12. Przeniesienie własności rzeczy lub praw majątkowych	70

ROZDZIAŁ VI

NADPŁATA PODATKU73

1. Pojęcie nadpłaty i zasady jej określania	73
2. Stwierdzenie nadpłaty	75
3. Moment powstania nadpłaty.	77
4. Zasady postępowania z nadpłatami	78
5. Termin zwrotu nadpłaty	79
6. Oprocentowanie nadpłaty.	80
7. Przedawnienie prawa do zwrotu nadpłaty	83

ROZDZIAŁ VII

PŁATNIK PODATKU85

1. Definicja i obowiązki płatnika	85
2. Zwolnienie płatnika z obowiązku obliczenia i pobrania podatku	86
3. Obowiązki techniczno–organizacyjne obciążające płatnika	88
4. Odpowiedzialność płatnika	88
5. Wynagrodzenie za czynności wykonywane przez płatnika.	89
6. Zabezpieczenie należności przypadających od płatnika	90
7. Wygasanie zobowiązań płatnika	91
8. Zapłata należności przypadających od płatnika	91
9. Zaległość w zapłacie należności przypadających od płatnika	92
10. Nadpłata należności obciążających płatnika	93

ROZDZIAŁ VIII

INKASENT PODATKU 95

1. Pojęcie i obowiązki inkasenta podatków 95
2. Obowiązki techniczno–organizacyjne inkasenta 96
3. Odpowiedzialność inkasenta 96
4. Wynagrodzenie za wykonywanie czynności inkasenta 97
5. Zabezpieczenie należności przypadających od inkasenta 98
6. Wygasanie zobowiązań inkasenta 98
7. Zapłata należności przypadających od inkasenta 99
8. Zaległość w zapłacie należności przypadających od inkasenta 99
9. Nadpłata należności obciążających inkasenta 100

ROZDZIAŁ IX

ODPOWIEDZIALNOŚĆ OSÓB TRZECICH ZA ZOBOWIĄZANIA PODATKOWE 103

1. Ogólne zasady odpowiedzialności osób trzecich 103
2. Orzekanie o odpowiedzialności osób trzecich 105
3. Wykonanie zobowiązania przez osobę trzecią 106
4. Odpowiedzialność podatkowa małżonka podatnika 107
5. Odpowiedzialność podatkowa rozwiedzionego małżonka podatnika 108
6. Odpowiedzialność podatkowa członka rodziny podatnika 109
7. Odpowiedzialność podatkowa nabywcy przedsiębiorstwa podatnika 109
8. Odpowiedzialność podatkowa firmującego 110
9. Odpowiedzialność właściciela rzeczy wykorzystywanej do prowadzenia działalności gospodarczej 111
10. Odpowiedzialność podatkowa dzierżawcy i użytkownika nieruchomości 111
11. Odpowiedzialność podatkowa wspólników spółek osobowych 112
12. Odpowiedzialność podatkowa członka zarządu spółki kapitałowej 113
13. Odpowiedzialność podatkowa członków organów zarządzających osób prawnych 113

14. Odpowiedzialność podatkowa w razie podziału osoby prawnej	114
15. Odpowiedzialność podatkowa gwaranta i poręczyciela	114

ROZDZIAŁ X

POZYCJA PRAWNA NASTĘPCÓW PRAWNYCH ORAZ PODMIOTÓW PRZEKSZTAŁCONYCH 117

1. Uwagi ogólne	117
2. Następstwo prawne w wypadku łączenia i podziału podmiotów prawa podat- kowego	118
3. Prawa i obowiązki podmiotów przekształconych	120
4. Następstwo prawne i odpowiedzialność spadkobierców	120
5. Odpowiedzialność zapisobiercy	122

ROZDZIAŁ XI

GROMADZENIE INFORMACJI O SYTUACJACH PODLEGAJĄCYCH OPODATKOWANIU 123

1. Uwagi ogólne	123
2. Deklaracje podatkowe i zeznania podatkowe	124
2.1. Pojęcie i charakter prawny deklaracji i zeznań podatkowych	124
2.2. Korygowanie deklaracji (zeznań) podatkowych	126
3. Księgi podatkowe	128
3.1. Uwagi ogólne	128
3.2. Księgi rachunkowe	129
3.3. Podatkowa księga przychodów i rozchodów	130
4. Obowiązek wystawiania rachunków	130
5. Obowiązek przechowywania dokumentów	131
6. Przekazywanie informacji podatkowych przez osoby trzecie	131

ROZDZIAŁ XII

ZABEZPIECZENIE WYKONYWANIA ZOBOWIĄZAŃ PODATKOWYCH 133

1. Uwagi ogólne 133
2. Zabezpieczenie zobowiązania podatkowego 134
3. Hipoteka przymusowa 136
4. Zastaw skarbowy 137
5. Odpowiedzialność solidarna w prawie podatkowym 138

ROZDZIAŁ XIII

INNE MATERIALNOPRAWNE INSTYTUCJE OGÓLNEGO PRAWA PODATKOWEGO 141

1. Interpretacje przepisów prawa podatkowego 141
 - 1.1. Interpretacje ogólne 141
 - 1.2. Interpretacje indywidualne 142
 - 1.3. Skutki zastosowania się do interpretacji 144
2. Oszacowanie podstawy opodatkowania 145
3. Decyzja w sprawie wysokości straty 146
4. Zaokrąglenie podstawy opodatkowania i kwoty podatku 147
5. Rok podatkowy 148
6. Przedłużanie terminów podatkowych 148
7. Odraczanie terminów materialnoprawnych 149
8. Ewidencja podatników oraz identyfikacja podatkowa 149
9. Tajemnica skarbowa 150

BIBLIOGRAFIA DO CZĘŚCI I 153

CZĘŚĆ II

POSTĘPOWANIE PODATKOWE, CZYNNOŚCI SPRAWDZAJĄCE, KONTROLA PODATKOWA I ZAŚWIADCZENIA

ROZDZIAŁ I

POSTĘPOWANIE PODATKOWE — ZAGADNIENIA OGÓLNE 157

1. Istota i katalog zasad ogólnych postępowania podatkowego 157
2. Treść zasad ogólnych postępowania podatkowego 158
 - 2.1. Zasada praworządności 158
 - 2.2. Zasada prowadzenia postępowania w sposób budzący zaufanie do organów podatkowych 159
 - 2.3. Zasada udzielania informacji prawnej 159
 - 2.4. Zasada prawdy obiektywnej 160
 - 2.5. Zasada czynnego udziału stron w postępowaniu 161
 - 2.6. Zasada przekonywania 161
 - 2.7. Zasada szybkości i prostoty 162
 - 2.8. Zasada pisemności 162
 - 2.9. Zasada dwuinstancyjności 162
 - 2.10. Zasada trwałości decyzji podatkowych 163
 - 2.11. Zasada jawności postępowania wyłącznie dla stron 164
3. Strona postępowania podatkowego 164
 - 3.1. Pojęcie strony 164
 - 3.2. Zdolność prawna strony do działania. Przedstawiciel ustawowy 165
 - 3.3. Pełnomocnik strony 167
4. Wyłączenie pracownika organu podatkowego lub organu podatkowego 168

ROZDZIAŁ II

WSZCZĘCIE I PRZEBIEG POSTĘPOWANIA 171

1. Wszczęcie postępowania 171
 - 1.1. Data i forma prawna wszczęcia postępowania 171
 - 1.2. Przestrzeganie właściwości przez organy podatkowe 173
 - 1.3. Zmiana zakresu żądania strony 174
 - 1.4. Współuczestnictwo w postępowaniu podatkowym 174

2. Terminy	175
2.1. Rodzaje terminów	175
2.2. Obliczanie terminów	176
2.3. Przywrócenie terminu	177
2.4. Terminy załatwiania spraw podatkowych	178
3. Doręczenia	181
3.1. Sposób doręczania pism	181
3.2. Osoby uprawnione do odbioru pism	182
3.3. Doręczanie pism osobom fizycznym	182
3.4. Doręczanie pism osobom prawnym i jednostkom organizacyjnym niemającym osobowości prawnej	184
4. Wezwania	185
5. Protokoły i adnotacje	187
6. Udostępnianie akt	189
7. Dowody i postępowanie dowodowe	189
7.1. Postępowanie dowodowe	189
7.2. Uprawdopodobnienie	191
7.3. System środków dowodowych	191
7.4. Dowód z ksiąg podatkowych	193
7.5. Dowód z informacji podatkowych pochodzących od banków i innych instytucji finansowych	195
7.6. Dowód z dokumentów	197
7.7. Dowód z deklaracji podatkowej	198
7.8. Dowód z zeznań świadków	199
7.9. Dowód z opinii biegłego	202
7.10. Dowód z oględzin	204
7.11. Dowód z zeznań strony	204
7.12. Oświadczenia strony	205
7.13. Ustalanie treści czynności prawnej	205
7.14. Zasady prowadzenia postępowania dowodowego	206
8. Zawieszenie postępowania podatkowego	208

ROZDZIAŁ III

DECYZJE I POSTANOWIENIA 211

1. Decyzja rozstrzygająca sprawę podatkową	211
1.1. Istota decyzji podatkowej	211

1.2.	Elementy składowe decyzji	212
1.3.	Decyzja o umorzeniu postępowania	214
1.4.	Związanie organu podatkowego wydaną decyzją	216
1.5.	Wykonalność decyzji	217
1.6.	Wygaśnięcie decyzji podatkowej	218
2.	Postanowienia	219
2.1.	Istota postanowienia	219
2.2.	Treść postanowienia	220

ROZDZIAŁ IV

ŚRODKI PRAWNE PRZECIWKO DECYZJOM

I POSTANOWIENIOM 221

1.	Odwołanie i postępowanie odwoławcze.	221
2.	Zażalenie	227
3.	Wznowienie postępowania podatkowego.	228
3.1.	Przesłanki wznowienia postępowania.	228
3.2.	Postępowanie w sprawie wznowienia postępowania podatkowego	232
4.	Stwierdzenie nieważności decyzji podatkowej	236
4.1.	Przesłanki stwierdzenia nieważności decyzji podatkowej	236
4.2.	Postępowanie w sprawie stwierdzenia nieważności decyzji	237
5.	Uchylenie lub zmiana decyzji ostatecznej.	238

ROZDZIAŁ V

INNE ZAGADNIENIA POSTĘPOWANIA PODATKOWEGO 241

1.	Kary porządkowe	241
2.	Koszty postępowania	242

ROZDZIAŁ VI

CZYNNOŚCI SPRAWDZAJĄCE 245

ROZDZIAŁ VII

KONTROLA PODATKOWA	249
1. Istota i zakres kontroli podatkowej	249
2. Postępowanie kontrolne	250
3. Protokół kontroli	255

ROZDZIAŁ VIII

ZAŚWIADCZENIA	257
1. Ogólne zasady wydawania zaświadczeń	257
2. Szczegółowe zasady wydawania zaświadczeń w niektórych sprawach	258
3. Dopuszczalność żądania zaświadczenia przez organ podatkowy	260

ROZDZIAŁ IX

WYMIANA INFORMACJI PODATKOWYCH Z INNYMI PAŃSTWAMI	261
--	-----

BIBLIOGRAFIA DO CZĘŚCI II	265
----------------------------------	-----

CZĘŚĆ III

ZARYS SYSTEMU PODATKÓW I OPŁAT W POLSCE

ROZDZIAŁ I

PODATKI DOCHODOWE	269
1. Podatek dochodowy od osób fizycznych	269
1.1. Uwagi wstępne	269
1.2. Nieograniczony i ograniczony obowiązek podatkowy	270
1.3. Przedmiot podatku	271

1.3.1.	Przychody	271
1.3.1.1.	Pojęcie i źródła przychodów	271
1.3.1.2.	Charakterystyka przychodów	273
1.3.2.	Zwolnienia przedmiotowe od opodatkowania	277
1.3.3.	Koszty uzyskania przychodów	278
1.3.3.1.	Pojęcie kosztów uzyskania przychodów	278
1.3.3.2.	Systemy ustalania kosztów uzyskania przychodów	279
1.3.3.3.	Ogólne zasady ustalania kosztów uzyskania przychodów	280
1.3.3.4.	Koszty uzyskania przychodów ze stosunku pracy	282
1.3.3.5.	Koszty uzyskania niektórych innych rodzajów przychodów	283
1.3.3.6.	Koszty, wydatki oraz inne zjawiska ekonomiczne nieuznawane za koszty uzyskania przychodu	284
1.4.	Podstawa opodatkowania	285
1.4.1.	Metody ustalania dochodu	285
1.4.2.	Zasady ustalania dochodu	286
1.4.2.1.	Dochód niektórych kategorii przedsiębiorców	286
1.4.2.2.	Dochód z działów specjalnych produkcji rolnej	287
1.4.2.3.	Ustalanie dochodu w wypadku stosowania przez podatnika cen transferowych	287
1.4.2.4.	Dochód z odpłatnego zbycia ruchomości	290
1.4.3.	Podstawa obliczenia podatku	292
1.4.4.	Skala podatkowa i wysokość podatku	293
1.4.5.	Zasady zapłaty bądź poboru zaliczek na podatek	293
1.4.6.	Zeznanie podatkowe	296
1.5.	Dochody podlegające odrębnemu opodatkowaniu	297
1.5.1.	Opodatkowanie przedsiębiorców według stawki liniowej 19%	297
1.5.2.	Opodatkowanie dochodów z odpłatnego zbycia nieruchomości i niektó- rych praw majątkowych	299
1.5.3.	Opodatkowanie dochodów z nieujawnionych źródeł przychodów lub nieznajdujących pokrycia w ujawnionych źródłach	301
1.5.4.	Opodatkowanie niektórych dochodów ze źródeł kapitałowych	301
1.5.5.	Inne rodzaje dochodów odrębnie opodatkowanych	302
1.6.	Zagadnienia szczególne opodatkowania	303
1.6.1.	Zasady opodatkowania rodziny	303
1.6.2.	Dochody z udziału w spółce niebędącej osobą prawną, ze wspólnej własności, wspólnego posiadania lub wspólnego użytkowania źródła przychodów	305
1.6.3.	Podatkowe skutki poniesienia straty w roku podatkowym	306
1.6.4.	Wpływ dochodów ze źródeł położonych za granicą na wysokość podatku	306
1.6.5.	Szkodliwa konkurencja podatkowa	308

2.	Formy uproszczonego opodatkowania dochodów osób fizycznych	309
2.1.	Zagadnienia ogólne	309
2.2.	Ryczałt od przychodów ewidencjonowanych	310
2.2.1.	Przedmiotowy i podmiotowy zakres opodatkowania	310
2.2.2.	Zasady obliczania i zapłaty podatku	312
2.3.	Karta podatkowa	313
2.3.1.	Przedmiotowy i podmiotowy zakres opodatkowania	313
2.3.2.	Zasady wymiaru i poboru podatku	315
2.4.	Zryczałtowany podatek dochodowy od przychodów osób duchownych	317
3.	Podatek dochodowy od osób prawnych	318
3.1.	Ogólnie	318
3.2.	Podatnicy	319
3.3.	Przedmiot opodatkowania (dochód)	320
3.4.	Rodzaje przychodów	321
3.5.	Koszty uzyskania przychodów	324
3.5.1.	Ogólnie	324
3.5.2.	Potrącanie kosztów	324
3.5.3.	Amortyzacja	325
3.5.4.	Koszty, wydatki i inne zjawiska ekonomiczne nieuznawane za koszty uzyskania przychodu	329
3.6.	Zwolnienia przedmiotowe od opodatkowania	331
3.7.	Podstawa opodatkowania i podstawa obliczenia podatku	333
3.8.	Stawka podatku	334
3.9.	Zapłata zaliczek na podatek	334
3.10.	Zeznanie podatkowe	335
3.11.	Rok podatkowy	336
3.12.	Inne zagadnienia opodatkowania	337
3.12.1.	Ustalanie dochodu w wypadku stosowania przez podatnika cen transfe- rowych (transakcyjnych)	337
3.12.2.	Porozumienia w sprawach ustalenia cen transakcyjnych	339
3.12.3.	Szkodliwa konkurencja podatkowa	341
3.12.4.	Przychody z udziału w spółce niebędącej osobą prawną oraz ze wspólnej własności	342
3.12.5.	Działalność rolnicza i działy specjalne produkcji rolnej	342
3.12.6.	Strata	343
3.12.7.	Niedostateczna kapitalizacja	344
3.12.8.	Podatkowa grupa kapitałowa	345
3.12.8.1.	Warunki tworzenia	345
3.12.8.2.	Szczególne zasady opodatkowania	347
4.	Podatek tonażowy	348

PODATKI KONSUMPCYJNE	351
1. Podatek od towarów i usług	351
1.1. Przedmiot podatku	351
1.2. Podatnicy i płatnicy	354
1.3. Zwolnienie podmiotowe	356
1.4. Powstanie obowiązku podatkowego	358
1.5. Zwolnienia przedmiotowe	360
1.6. Podstawa opodatkowania	361
1.7. Stawki podatku	362
1.8. Zasady zapłaty podatku	363
1.9. Inne zagadnienia opodatkowania	367
1.9.1. Zasady rozliczeń tzw. małych podatników	367
1.9.2. Opodatkowanie działalności rolniczej	369
1.9.3. Rejestracja podatników	370
1.9.4. Obowiązek stosowania kas rejestrujących	372
1.9.5. Obowiązek wystawiania faktur przez podatników dokonujących sprzedaży bądź świadczących usługi	373
1.9.6. Zwrot podatku od towarów i usług podróżnym	374
1.9.7. Szczególne zasady ustalania podstawy opodatkowania	376
1.9.8. Szczególne zasady obliczania wysokości podatku należnego w działalności handlowej	377
1.9.9. Informacje podsumowujące	377
2. Podatek akcyzowy	378
2.1. Przedmiot podatku	378
2.2. Obowiązek podatkowy	380
2.3. Podstawa opodatkowania i stawki podatku	381
2.4. Zwolnienia	382
2.5. Oznaczanie wyrobów znakami akcyzy	383
2.6. Organy podatkowe	385
2.7. Rejestracja podatników	385
2.8. Pobór akcyzy	386
2.9. Składy podatkowe	388
2.10. Procedura zawieszenia poboru akcyzy	390
2.11. Zarejestrowany odbiorca	392
2.12. Zabezpieczenie akcyzowe	393

ROZDZIAŁ III

INNE PODATKI	397
1. Podatek od czynności cywilnoprawnych	397
1.1. Przedmiot opodatkowania	397
1.2. Obowiązek podatkowy	400
1.3. Podstawa opodatkowania	401
1.4. Stawki podatku	402
1.5. Zwolnienia	403
1.6. Pobór podatku	405
1.7. Zwrot podatku	406
2. Podatek od spadków i darowizn	407
2.1. Przedmiot podatku	407
2.2. Podatnicy	410
2.3. Podstawa opodatkowania i podstawa obliczenia podatku	411
2.4. Stawki podatku	412
2.5. Ulgi podatkowe	412
2.6. Zasady wymiaru i poboru podatku	413
3. Podatek od gier	414
4. Podatek od wydobywania niektórych kopalin	417
5. Podatek rolny	417
6. Podatek leśny i inne świadczenia pieniężne wsi	422
7. Podatek od nieruchomości	423
8. Podatek od środków transportowych	425

ROZDZIAŁ IV

CHARAKTERYSTYKA WYBRANYCH OPŁAT	427
1. Opłata skarbową	427
2. Opłaty lokalne	429
2.1. Ogólnie	429
2.2. Opłata od posiadania psów	430
2.3. Opłata targowa	430
2.4. Opłata miejscowa	430
2.5. Opłata uzdrowskowa	431
3. Administracyjne opłaty specjalne	431
4. Opłaty za korzystanie ze środowiska	433

BIBLIOGRAFIA DO CZĘŚCI III	435
-----------------------------------	-----